

Argyro OUZOUNOGLOU: *Formy reprezentace alternativní medicíny na příkladu obchodu Barevný svět. Etnografická studie.* Praha: FHS UK 2011, 68 s. + přílohy.

Argyro Ouzounoglou se ve své bakalářské práci obrátila k tématu, které je jí důvěrně známé – tématu alternativní medicíny, jak je provozována v pražském obchodě Barevný svět. Pokusila se na příkladu analýzy tohoto prostředí identifikovat, jaké prostředky a praktiky jsou používány k reprezentaci alternativní medicíny, resp., jak vyplývá z teoretického ukotvení bakalářské práce, jak funguje tzv. psychotr. Teoreticky se opřela o některé tituly Material Culture (Miller 1998), psychologie (Černoušek 1992) resp. sociologie (Lynch 2004) užívání prostoru a vybrané tituly věnující se alternativní medicíně a postmoderně. Vzhledem k tomu, jak je naznačené téma mnohovrstevnaté, zasloužilo by si i rozsáhlejší teoretické zázemí. Na druhou stranu, i důkladné využití uvedených titulů jako interpretačního rámce vlastního pozorování by s ohledem na nároky bakalářské práce relevantní. K vlastnímu výzkumu pak autorka využila kvalitativní strategie formou zúčastněného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů (označení „etnografický výzkum“ v titulu práce je snad poněkud nadnesené).

Ve vlastním výzkumu autorka vystupovala v pozici insidera a jakkoli je tato pozice relevantní a je v textu na mnoha místech náležitě reflektovaná, nevyhnula se autorka některým omezením, které tato pozice přináší. Autorka uvádí, že „původně /.../ se ve své práci chtěla zabývat samotnou terapií Aura-Soma /.../ hlavně proto, že je mi blízká“ (s. 7). V kapitolách, kde se věnuje alternativní medicíně, potažmo této konkrétní terapii, je si rozhodně nejjistější a tyto kapitoly jsou co do zpracování také nejpodrobnější. Pravděpodobně nejen v důsledku vlastního zájmu autorky, ale i přistoupení na pozice dalších aktérů Barevného světa, se pak navíc samotné téma reprezentací alternativní medicíny soustředí primárně na reprezentace právě Aura-Somy, materializované ve formě „barevných lahviček“ v prostorách obchodu Barevný svět.

Pokud jde o úvodní části bakalářské práce, které by měly kontextualizovat vlastní výzkumný projekt, považuji je za celkem zdařilé. Autorka systematicky otevírá téma své bakalářské práce (Úvod, s. 7n), rozvažuje nad postavením alternativní medicíny v současné společnosti (Teoretická část, kap. 2.1 – byť v některých místech nad rámec tématu – srv. 2.1.2) a vazbě významu prostoru k tématu (kap. 2.2). Bohužel, teoretické zázemí Material Culture, pro dané téma klíčové, se do Teoretické části dostalo již jen ve formě příslibu, že bude využito v prezentaci výsledků výzkumu. Kapitola III (Metody výzkumu, s. 31-37) je náležitě propracovaná, nicméně odhaluje další slabinu vlastního výzkumu. Pro autorku jako insidera bylo porozumění prostředí natolik samozřejmé, že se spoléhala na vlastní zkušenost namísto podrobných terénních poznámek (srv. s. 35). Jakkoli jednoznačně oceňuji, že takto otevřeně průběh výzkumu reflektuje, je na místě upozornit, že právě její vlastní předporozumění tématu by mělo vést k co možná nejpodrobnějšímu pozorování ztělesněnému do terénních poznámek. Takto jsem ovšem poněkud skeptická k tvrzení, že by autorka „snad do jisté míry mohla zajistit objektivitu přiznáním své neobjektivity“ (ibid.) i že „reklamou tato práce rozhodně být nemá“ (s. 37).

Empirická část (kap. 4) tak ve výsledku odpovídá výše uvedeným predispozicím. Na jednu stranu vzhled do terénu pokud jde o vlastní terapii Aura-Soma i obchod Barevný svět (především kap. 4.1), na stranu druhou nedotaženost výzkumu i interpretace dat zacílených na výzkumný problém. Kapitola 4.2.3 *Barevný svět a jeho ideje* je tak de facto spíše popisem než řádnou interpretací dat vzešlých z polostrukturovaných rozhovorů (stejně jako pasáže v kap. 4.5 věnované „ideové reprezentaci“) a následné kapitoly věnované primárně reprezentaci

Aura-Somy v prostoru sledovaného obchodu pak zase postrádají náležitou podloženost vlastními daty (terénními poznámkami). Na druhou stranu oceňuji snahu o kategorizaci (Aura-Soma jako agency, interpretce dle Lynche) i alespoň naznačenou interpretaci dle Millera. V závěrečné kapitole (V., s. 65n) je pak již zřetelná časová tíseň autorky.

Z formálního hlediska je práce zpracována vcelku pečlivě, i když se autorka nevyhnula gramatickým (předně interpunkce) a občas i stylistickým nedostatkům. Pokud jde o přílohy, oceňuji podrobný plánek prostředí.

Závěrem. Argyro Ouzounoglou si vybrala aktuální sociálněvědní téma, které nahlédla z originální perspektivy. Vcelku slušně jej teoreticky ukotvila a provedla vlastní empirický výzkum, v němž v několika rovinách narazila na nesnáze pozice insidera. Výsledný text je pak do jisté míry poznamenán hektickým formulováním jeho klíčových pasáží. Přes uvedené výhrady bakalářská práce Argyro Ouzounoglou splňuje standardy FHS UK a proto ji doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit v rozmezí velmi dobrá a dobrá dle průběhu obhajoby.

Praha, 11. září 2011

Mgr. Hedvika Novotná